

Algemene informatieavond voor inwoners van de gemeente Dalfsen over opvanglocatie Het Engelland

Datum: donderdag 6 februari 2025
Tijdstip: 19:30 uur inloop
20:00 uur aanvang
Aanwezigen: ca 120 inwoners gemeente Dalfsen, collegeleden, raadsleden en medewerkers gemeente Dalfsen, medewerkers COA.
Sprekers: Burgemeester Rikus Jager, Wethouder Jan Uitslag, programmamanager vluchtelingen Jos Elshof, projectleider COA [REDACTED]
Locatie: Het Roode Hert, Hessenweg 41, 7722 PJ Dalfsen
Verslag: Gemeente Dalfsen

1. Welkom door de burgemeester

Burgemeester Rikus Jager opent de avond. Hij heet iedereen van harte welkom en spreekt zijn waardering uit voor de grote opkomst. De gemeente zal vanavond een toelichting geven op het besluit om een opvanglocatie te realiseren aan de Engellandweg. De burgemeester vraagt om een respectvolle benadering en wenst de aanwezigen een gezonde en prettige discussie toe. De burgemeester stelt de sprekers van vanavond voor en geeft het woord aan wethouder Jan Uitslag.

2. Opening door Wethouder Uitslag

Wethouder Uitslag verwelkomt de burens van de locatie, andere geïnteresseerden uit de gemeente Dalfsen, raadsleden en vertegenwoordigers van het COA. De avond zal gaan over het besluit van de gemeenteraad om in Het Engelland een opvanglocatie te realiseren voor asielzoekers.

2.1 Waarom een opvanglocatie?

In juli 2023 heeft de gemeenteraad een motie aangenomen om duurzame opvang voor asielzoekers te realiseren. Sinds december 2023 heeft de gemeente steeds tijdelijke opvanglocaties gerealiseerd. Er is nu behoefte aan een locatie die meer vastigheid biedt en duidelijkheid geeft voor zowel inwoners als asielzoekers.

In februari 2024 trad de Spreidingswet in werking. Volgens de indicatieve taakstelling moest de gemeente Dalfsen 188 asielzoekers opvangen. In december 2024 heeft de minister van Asiel en Migratie, conform de Spreidingswet, een verdeelbesluit genomen. Volgens dit verdeelbesluit moet Dalfsen 168 asielzoekers opvangen.

Los van deze wettelijke taak speelt de menselijke factor. Er zijn mensen die opgevangen moeten worden. Een groot deel van de asielzoekers die op de nieuwe locatie komt te wonen, is al bekend in onze gemeenschap. Zij verblijven in de tijdelijke gemeentelijke opvanglocatie in Lemelerveld en in Hof van Dalfsen. Hun kinderen groeien hier op, ze leren de taal en doen vrijwilligerswerk. De gemeente Dalfsen wil hen graag een stabiele opvangplek geven.

2.2 Het proces tot aan de locatiekeuze

In januari 2024 is een plan van aanpak gedeeld met de gemeenteraad. Als eerste is samen met stakeholders en inwoners besproken aan welke criteria een opvanglocatie moet voldoen. Dit heeft geleid tot een visie en afwegingskader die is besproken in de gemeenteraad.

Daarna is geïnventariseerd welke locaties mogelijk geschikt zijn voor opvang. Er is een oproep gedaan aan inwoners om mee te denken. Op 9 oktober 2024 was een inloopavond in het gemeentehuis. Daarnaast was er de mogelijkheid om een online enquête in te vullen. Een aantal van de locaties die zijn aangedragen, is uiteindelijk ook op de shortlist van mogelijk geschikte opvanglocaties terechtgekomen.

Op 13 januari 2025 is het college in gesprek gegaan met de gemeenteraad. Deze vergadering was bedoeld om scherper te krijgen wat de gemeenteraad belangrijk vindt voor een opvanglocatie. Is dat bijvoorbeeld één grotere locatie of meerdere kleine locaties?

Uiteindelijk besloot de gemeenteraad op 3 februari dat de opvanglocatie aan de Engellandweg komt.

3. Wat betekent het besluit van de gemeenteraad? (Jos Elshof)

3.1 Eén locatie

De gemeenteraad besloot op 13 januari 2025 om voor één opvanglocatie te kiezen. Op basis van de shortlist van mogelijke opvanglocaties is vervolgens gekeken welke grotere locaties geschikt zouden zijn. Er werd één locatie in Nieuwleusen en twee in Dalfsen geselecteerd. De raad gaat ervan uit dat de opvang van Oekraïners in Nieuwleusen wordt gerealiseerd, waardoor de keuze tussen twee mogelijke locaties in Dalfsen overbleef. Uiteindelijk koos de gemeenteraad voor de locatie in Het Engelland.

3.2 Termijn

Er is besloten dat de opvanglocatie er zeven jaar staat, en dat dit tot maximaal tien jaar verlengd kan worden. Het college heeft aangegeven dat woningbouw prioriteit heeft. De verwachting is dat de woningbouw aan de andere kant van plangebied Het Engelland start. Als de woningbouw op de plek van de opvanglocatie eerder start of als er geen opvang meer nodig is, dan kan de overeenkomst na vijf jaar tussentijds worden opgezegd. Als er binnen zeven jaar geen sprake is van woningbouw, dan kan de termijn verlengd worden tot maximaal tien jaar. Een eventuele verlenging is na overleg met direct omwonenden en wordt voorgelegd aan de gemeenteraad.

De maximale periode van tien jaar is gekoppeld aan de omgevingsvergunning die wordt aangevraagd. Deze wordt aangevraagd voor een termijn van tien jaar. Na deze periode vervalt de grondslag voor de opvang op locatie Het Engelland.

3.3 Maximaal 190 asielzoekers

Het maximale aantal asielzoekers wordt op 190 gehouden, ondanks dat het aantal vermeld in het verdelbesluit lager ligt. Dit biedt de gemeente de mogelijkheid voor uitruil in het kader van de opvang van Alleenstaande Minderjarige Vreemdelingen (AMV). Voor Dalfsen is de taakstelling voor de opvang van 26 AMV-ers. Voor de opvang van AMV-ers gelden aparte afspraken, zoals extra begeleiding. Een ideale groepsgrootte voor de opvang van AMV-ers is 50. Dalfsen zet zich in om samen met andere gemeenten in de regio opvang voor AMV-ers te realiseren.

4. Hoe ziet het vervolgproces eruit? (Jos Elshof)

Nu de locatie is gekozen, kan de uitvoering starten. De focus ligt eerst op de planologische aspecten. Omdat het gebied al in beeld is voor woningbouw, zijn veel onderzoeken al gedaan. Het COA moet nog aanvullende onderzoeken doen. Ook is het nog de vraag of er een natuurvergunning nodig is. Er wordt een overleg gepland met een afvaardiging van direct omwonenden om te spreken over de inrichting van de locatie en over een route voor langzaam verkeer richting de Polhaarweg.

De gemeente en het COA streven ernaar dat de asielzoekers uit de tijdelijke opvang op 1 juli 2025 kunnen verhuizen naar de nieuwe opvanglocatie. Dit vraagt een strakke planning. Er zijn zes weken nodig voor de onderzoeken door het COA en vervolgens acht weken voor het verkrijgen van de vergunning. Daarna is er de mogelijkheid voor het indienen van bezwaar en beroep.

Zodra de aanvraag voor de vergunning is ingediend en ingeschat wordt dat de vergunning verleend kan worden, zal het COA met werkzaamheden starten. Het inhuizen van asielzoekers kan pas na de vergunningverlening.

5. Impressie van de woningen en mogelijke inrichting (COA)

Het COA zal de locatie inrichten. De woningen die beschikbaar zijn, zijn woningen van Daiwa House. De woningen waren oorspronkelijk voor een ander project bedoeld en staan al geconditioneerd opgeslagen. Daardoor is de termijn van 1 juli voor het COA haalbaar, mits alles meezit.

De beschikbare woningen hebben drie bouwlagen. De gemeente heeft aangegeven dat dit mogelijk stedenbouwkundig niet passend is voor Dalfsen. De woonblokken kunnen aangepast worden naar tweelaags. Met de direct omwonenden wordt besloten of het twee of drie bouwlagen worden.

Er zijn woningen voor 1, 2 en 4 personen. Er is gevraagd om huisvesting voor 190 personen. Er zullen meer bedden geplaatst worden. De reden is dat soms een woning voor vier personen bezet wordt door een familie van drie personen. Het vierde bed kan dan vrij blijven voor de privacy.

Het COA toont impressiebeelden van de woningen en van de inrichting van een andere opvanglocatie. De woningen zijn vrij sober ingericht met een keuken/woonkamer, een slaapkamer en een eenvoudige douche. Naast de woningen zijn op de locatie ook gebouwen voor ondersteunende diensten en is de buitenruimte ingericht.

6. Beantwoording van vragen

De beantwoording van gestelde vragen is gerubriceerd naar onderwerp.

6.1 De locatiekeuze

- Waarom moest dit proces zo snel?
- Welke locatie was gekozen als de gemeente de grond van locatie Het Engelland niet in bezit had? De camperplaats is toch veel dichterbij voorzieningen?
- Blijft het perceel in eigendom van de gemeente of kan COA het perceel opkopen?

Het proces om te komen tot een locatiekeuze heeft een lange aanloop gehad, waarbij inwoners regelmatig zijn geïnformeerd en betrokken. Het proces is vanavond toegelicht. Op 13 januari 2025 heeft het college de gemeenteraad gevraagd een uitspraak te doen over een aantal uitgangspunten, waarna het college op 20 januari 2025 haar besluit heeft genomen over de voorkeurslocatie. De direct omwonenden zijn hierover dezelfde dag geïnformeerd.

Bij het collegevoorstel aan de gemeenteraad is de shortlist van mogelijke opvanglocaties gedeeld. De andere opties voor één grote opvanglocatie waren de camperplaats in Dalfsen of een locatie in Nieuwleusen. Vanuit bewoners van Hof van Dalfsen is aangegeven dat zij de afstand tot winkels niet bezwaarlijk vinden. Veel van de huidige asielzoekers kunnen fietsen.

Het perceel in het Engelland blijft in handen van de gemeente. De gemeente heeft dit gekocht voor woningbouw (conform de Wet voorkeursrecht gemeenten) en gebruikt het nu eerst als opvanglocatie.

6.2 Communicatie omwonenden

- Wie ziet de gemeente als de direct omwonenden van de opvanglocatie?

Alle direct omwonenden van de opvanglocatie, inclusief mensen die er tegenover wonen en een deel van de Leemculeweg en Vossersteeg zijn op 20 januari persoonlijk benaderd om hen te informeren over het besluit van het college. Op 21 januari en 4 februari 2025 is in besloten bijeenkomsten met de direct omwonenden gesproken.

6.3 Vergunningverlening en benodigde onderzoeken

- Hoe gaat de gemeente Dalfsen om met het besluit van Provincie Overijssel om voorlopig geen vergunningen te verlenen vanwege stikstof?
- Wat betekent dit voor de flora en fauna, zoals beschermde diersoorten? Zijn hier vergunningen voor?

- Op deze locatie zijn in het verleden lelies verbouwd, er zal veel gif in de grond zitten. Hoe gaat de gemeente daarmee om?
- Hoe gaat de gemeente Dalfsen om met recente berichtgeving van het RIVM dat er gezondheidsrisico's zijn voor mensen die in een straal van 2 km van een geitenhouderij wonen?
- Het verkrijgen van een aansluiting bij Enexis duurt vaak een jaar tot anderhalf jaar. Wat betekent dit voor de vergunningverlening / het realiseren van de locatie?

De gestelde vragen gaan in op de haalbaarheid van de opvanglocatie in relatie tot de onderzoeken die nodig zijn voor de vergunning. Op het moment van deze bijeenkomst zijn die nog niet uitgevoerd. Nu de gemeenteraad de locatie formeel heeft aangewezen, kan het COA starten met de benodigde onderzoeken en de ruimtelijke onderbouwing voor de vergunningaanvraag. Onderdeel daarvan zijn onderzoeken naar onder andere de flora en fauna en naar de bodem. Uit de quickscan Natuurtoets die de gemeente eerder heeft uitgevoerd voor de woningbouw blijkt dat aanvullend ecologisch onderzoek nodig is. Het COA heeft hier inmiddels opdracht voor gegeven. De recente onderzoeksresultaten met betrekking van de geitenhouderij van het RIVM worden meegenomen bij de vergunningaanvraag. Met betrekking tot stikstof wordt een aeriusberekening uitgevoerd. Het resultaat kan zijn dat het in orde is of dat een vergunning nodig is van de provincie. De vervolgstappen, en daarmee ook de planning, hangen af van de uitkomsten van de onderzoeken.

Over de benodigde elektra heeft het COA overleg met de betrokken nutspartijen. Er wordt onderzocht of uitbreiding mogelijk is van een transformatorstation in de buurt of dat er andere tijdelijke oplossingen mogelijk zijn. Dit wordt meegenomen in de vergunningaanvraag.

- Waarom wijkt de gemeente af van het verplichte advies voor de BOPA-procedure? Waarom kan de gemeente wél versneld een vergunning regelen?

De gemeente wil het COA de ruimte geven om te starten met voorbereidende werkzaamheden. De planning is erop gericht dat de nieuwe opvanglocatie op 1 juli 2025 in gebruik kan worden genomen, zodat we de huidige groep asielzoekers kunnen behouden. Door af te zien van het bindend advies kan dit haalbaar zijn. We kunnen geen werkzaamheden starten als blijkt dat een natuurvergunning van de provincie nodig is op basis van het flora- en faunaonderzoek of de stikstofberekening.

De ruimtelijke ordening schrijft ons voor om te kijken of de opvanglocatie vergunbaar is en dat doen we ook. Zodra het COA er, op basis van de onderzoeken, van overtuigd is dat het een vergunbare locatie is, starten zij met werkzaamheden. Het (financiële) risico ligt bij het COA. De werkzaamheden die zij vóór vergunningverlening uitvoeren zijn dan ook omkeerbare zaken.

Door af te zien van het verplichte advies verandert er niets aan de mogelijkheden voor het indienen van bezwaar en beroep. Dit blijft mogelijk.

6.4 Doelgroep

- De gemeente geeft aan dat zij de op te vangen asielzoekers al kent. De opvanglocatie staat gepland voor een periode van 7 jaar. Dan zal de samenstelling toch ook veranderen?
- Wat is de doorstroom op de huidige opvanglocatie in Lemelerveld?
- Worden ook alleenreizende asielzoekers uit veilige landen of alleenstaande minderjarige vluchtelingen (AMV) geplaatst?

Er zullen inderdaad ook nieuwe mensen bijkomen. De ervaring leert dat als je al een grote groep mensen bij elkaar hebt die goed met elkaar overweg kunnen, dat nieuwe mensen zich snel voegen in de modus van die groep. Daarnaast is het een taak voor de locatiemanager om dat goed te begeleiden. Een aantal mensen is ook in afwachting van een status. Gemiddeld duurt het twee jaar voordat iemand een status krijgt. Met het COA is een inspanningsverplichting afgesproken om statushouders aan de gemeente Dalfsen te koppelen.

Bij de tijdelijke gemeentelijke opvanglocatie in Lemelerveld zijn vooral in het begin mensen uitgestroomd. Daarna zijn mensen vooral doorgestroomd naar de opvanglocatie in Hof van Dalfsen. Enkele mensen zijn uitgestroomd naar andere gemeenten omdat de locatie in Lemelerveld niet passend was voor hun (gezondheids)situatie. Slechts twee mensen zijn van de locatie verwijderd, conform afspraken met het COA.

Ook over de instroom van asielzoekers op de huidige opvanglocaties vindt afstemming plaats met het COA. Wethouder Uitslag bevestigt dat er geen AMV-ers op de nieuwe locatie komen. Er kan niet worden uitgesloten dat ook asielzoekers uit veilige landen worden geplaatst. Met het COA zijn afspraken gemaakt over het uitplaatsen van asielzoekers die overlast veroorzaken.

6.5 Veiligheid

- Waarom is beveiliging en een hek om het terrein nodig?
- Welke bevoegdheden heeft het COA buiten de locatie, qua orde houden?
- Welke maatregelen worden genomen om eventuele zorgen van ondernemers in de winkelstraat weg te nemen? Komt er bijvoorbeeld een toolkit met informatie of een meldnummer voor ondernemers?
- Wat betekent de komst van deze opvanglocatie voor de veiligheid in de treinen?
- Wordt er meer politiecapaciteit in Dalfsen gerealiseerd?

Het hek om de locatie is er deels om loopgebieden af te bakenen, zodat het duidelijk is voor de bewoners wat bij de opvanglocatie hoort en bijvoorbeeld niet over het aangrenzend agrarisch perceel lopen. Daarnaast zorgt dit ervoor dat niet iedereen van buitenaf de opvanglocatie op kan en er zicht is wie het terrein op- en afgaat.

De beveiliging is nodig om ongewenste praktijken te voorkomen. De beveiliging is er in de eerste plaats voor de mensen op de opvanglocatie en voor een fijner gevoel in de omgeving. Overdag is ook begeleiding aanwezig.

Het COA is binnen de locatie overal verantwoordelijk voor, dus ook op het gebied van veiligheid. Buiten de locatie gaat het over de openbare orde en is de gemeente verantwoordelijk. Het COA en de gemeente trekken daarin samen op. Als er iets speelt in het dorp, heeft het COA altijd nauw contact met politie, omwonenden, winkeliers en de gemeente. Ook tussentijds stemt het COA af hoe het loopt, of er zaken zijn die niet kloppen en of we moeten bijsturen. Nieuwe bewoners krijgen een landingsprogramma over hoe het werkt in Nederland en specifiek Dalfsen.

Op dit moment wordt in Dalfsen en Lemelerveld geen overlast ervaren van de groep asielzoekers. De gemeente zal contact opnemen met de ondernemersvereniging van Dalfsen om met hen in gesprek te gaan.

Op de treinverbinding tussen Zwolle en Emmen reizen veel asielzoekers tussen Ter Apel en Zwolle. Als blijkt dat mensen van onze opvanglocatie overlast veroorzaken, dan zullen hierop maatregelen worden getroffen.

Er is geen reden om de politiecapaciteit uit te breiden.

6.6 Verkeersveiligheid

- Hoe gaan de asielzoekers zich straks vanaf de opvanglocatie richting het centrum bewegen?
- Heeft de gemeente ook aandacht voor de bestaande verkeersrisico's op de Polhaarweg en aan de Engellandweg in relatie tot een toename van verkeer?

Het is een randvoorwaarde dat de langzaamverkeerroute (fiets- en voetpad) goed wordt ingericht. De gemeente is hiervoor verantwoordelijk. Veel van de huidige asielzoekers op de tijdelijke opvanglocaties kunnen fietsen. De kortste route naar het centrum zal via de Polhaarweg zijn. De

gemeente bespreekt de mogelijkheden voor de langzaamverkeerroute met een afvaardiging van de direct omwonenden. Bovendien komt er een verkeerskundig onderzoek waarbij ook aandacht is voor de genoemde verkeerssituaties. Zorgen over eventuele verkeersrisico's kunnen met de gemeente worden gedeeld.

6.7 Voorzieningen

- Waar gaan de kinderen straks naar school? Komt er een school op de opvanglocatie?

Op dit moment gaan de kinderen naar school in Vilsteren. Het is steeds de vraag of we deze school kunnen behouden en of het financieel uit kan. Mocht de school in Vilsteren sluiten, dan is het de vraag of de gemeente Dalfsen de opgave voor basisonderwijs kan opvangen. We hebben er daarom voor gekozen om voldoende ruimte te reserveren om eventueel onderwijs op de nieuwe opvanglocatie te kunnen geven. Het gaat vooral om de eerste jaren van het basisonderwijs, waarbij extra aandacht is voor NT2-taalonderwijs (Nederlands als tweede taal). Als het taalniveau voldoende is kunnen kinderen doorstromen naar het reguliere onderwijs.

6.8 Contact tussen omwonenden en asielzoekers

- Denkt de gemeente ook na over hoe asielzoekers in contact komen met omwonenden?

Daar is zeker aandacht voor. Het is heel belangrijk dat verbinding ontstaat tussen de inwoners van Dalfsen en de asielzoekers die wij opvangen. Het COA organiseert jaarlijks de burendag, waarbij ontmoeting centraal staat. Daarnaast wordt op dit moment over en weer vrijwilligerswerk gedaan; inwoners komen op de locatie vrijwilligerswerk doen, en bewoners doen vrijwilligerswerk in het dorp. Dat willen we op de nieuwe locatie voortzetten.

De direct omwonenden van opvanglocatie Het Engelland zijn uitgenodigd een bezoek te brengen aan de opvanglocatie in Lemelerveld, om kennis te maken met de mensen die hier verblijven en te zien hoe de opvang hier loopt.

6.9 Financiën

- Hoe worden de financiën geregeld? Verhuurt de gemeente de grond aan het COA?
- Hoe kan het COA de opvang van asielzoekers financieren met de strenge bezuinigingsplannen van het ministerie?

De gemeente verhuurt de grond aan het COA. Het COA is verantwoordelijk voor de realisatie en uitvoering van de opvanglocatie. Het COA krijgt budget van het ministerie.

De gemeente blijft verantwoordelijk voor het onderwijs aan asielzoekers. De gemeente ontvangt hiervan budget vanuit het Rijk. Voor de gemeente zijn er straks in principe geen andere kosten bij de exploitatie van de opvanglocatie. De onzekere financiën vanuit het Rijk leidden tot de keuze om niet als gemeente zelf de locatie te gaan exploiteren.

6.10 Spreidingswet

- Wat gebeurt er als de Spreidingswet toch nog van tafel gaat? Gaat het college dan opnieuw met de gemeenteraad in gesprek?

Op 13 januari is dit vraagstuk ook voorgelegd aan de gemeenteraad. De raad heeft besloten dat de gemeente Dalfsen opvang blijft bieden, ook als de Spreidingswet van tafel gaat. Er zijn dan namelijk nog steeds asielzoekers die een dak boven hun hoofd nodig hebben. De gemeente wil haar bijdrage leveren om Ter Apel te ontlasten. Bovendien gelden dan de afspraken uit de bestuursovereenkomst met het COA.

7. Afsluiting

Burgemeester Rikus Jager sluit rond 21.30 uur de bijeenkomst en bedankt de aanwezigen voor de open en kritische vragen en het respectvolle verloop van de avond.

Meer informatie is te lezen op www.dalfsen.nl/structurele-opvanglocatie-vluchtelingen. Op deze pagina is onder 'Stap 3' ook de PowerPoint presentatie van deze bijeenkomst toegevoegd.

Vragen kunnen per mail naar vluchtelingen@dalfsen.nl.